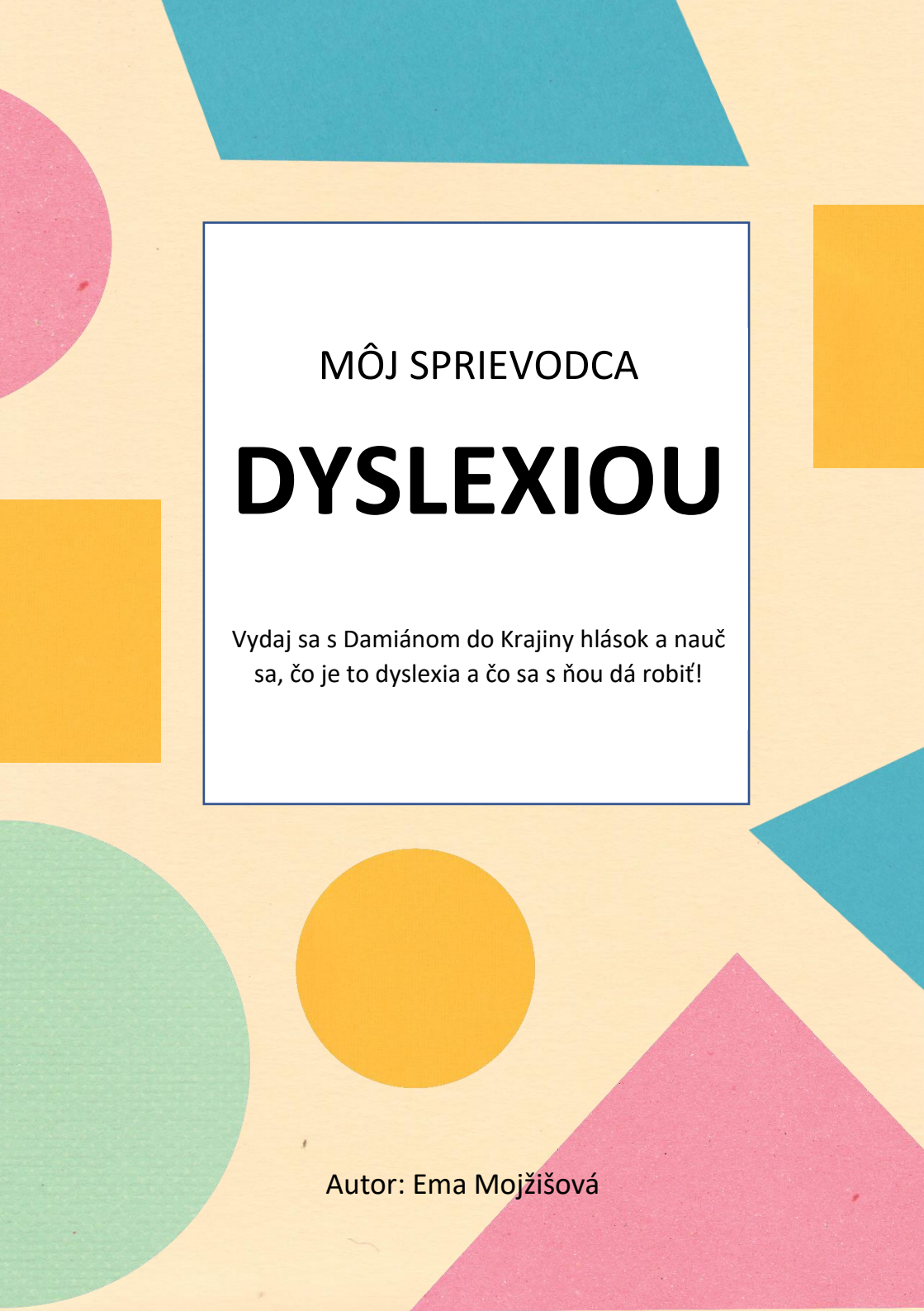

MÔJ SPRIEVODCA

DYSLEXIOU

Vydaj sa s Damiánom do Krajiny hlások a nauč sa, čo je to dyslexia a čo sa s ňou dá robiť!

Autor: Ema Mojžišová

Ahoj, kamarátka! Čau, kamarát!

Vitaj v Krajine hlások.

Ja sa volám **Damián** a našou krajinou ťa rád prevediem.

Všetci obyvatelia Krajiny hlások **milujú písmená,**
slová a vety.

Len ja som trochu iný ako ostatní.

Nerád čítam a nerád sa učím.

*Mám totiž **DYSLEXIU.***

Ak sa chceš o dyslexii dozvedieť viac, vydaj sa so mnou na cestu Krajinou hlások.

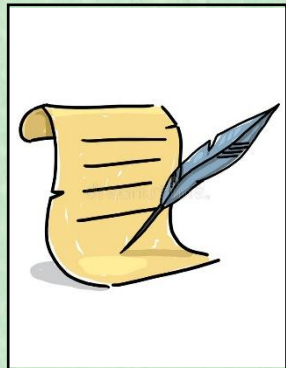
Prezri si obrázok Krajiny hlások a vyfarbi všetky písmená, ktoré na obrázku objavíš.

ČO JE TO DYSLEXIA?

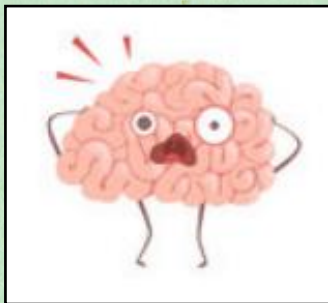
Pri dyslexii majú deti (alebo aj dospelí) problém s **čítaním, písaním a učením** sa.

Damián: „Čítanie mi veľmi nejde a v diktátoch robím samé gramatické chyby.“

Dyslexia je spôsobená drobnými zmenami v **mozgu** človeka.

Damián: „Môj mozog pracuje trochu inak, ako mozog iných ľudí. Neznamená to však, že som hlúpejší!“

Je to **vrodená porucha**, niektoré deti sa s dyslexiou jednoducho narodia.

Damián: „Už keď som bol malé dieťa, neskoro som začal rozprávať a moji rodičia často nerozumeli, čo im chcem povedať.“

Dyslexia je **dedičná**, takže ju má často viacero členov rodiny.

Damián: „Moja sestra nerada číta, tiež jej to veľmi nejde. A môj tata mal v škole veľmi zlé známky. Ale časom sa to zlepšilo.“

AKO SA DYSLEXIA PREJAVUJE?

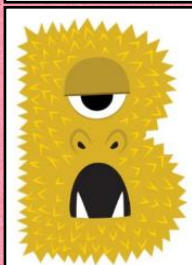
Damián: „Hlások sú potvory. Vôbec s nimi nie som kamarát. Robia mi samé problémy.“

Prečítaj si, o niektorých prejavoch dyslexie:

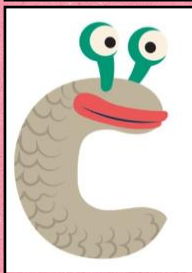
Dyslektici čítajú pomaly.

Damián: „Hlások ma pri čítaní akoby ťahajú za okraj trička a bránia mi sa rozbehnúť.“

Čítanie je pre dyslektikov namáhavé.

Damián: „Hlások sa na mňa vešajú ako ťažké závažia a ja potom pri čítaní funím od námahy.“

Dyslektici robia pri čítaní veľa chýb.

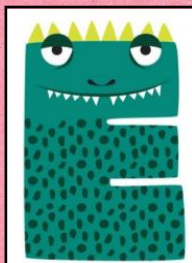
Komolia slová, vynechávajú hlásky alebo slabiky, musia sa často opravovať.

Damián: „Hlások sa predou mnou skrývajú. Maskujú sa, aby som si ich pomýlil. Vymieňajú si poradie.“

Dyslektici majú problém rozumieť tomu, čo čítajú.

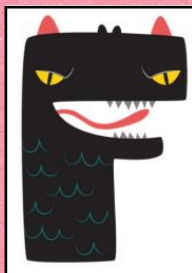
Damián: „Aj keď už tie potvory hlásky nejako prečítam, často mám problém rozumieť, čo mi chcú povedať.“

Dyslektici robia veľa pravopisných chýb.

Vynechávajú písmená. Zabudnú napísať dĺžne a mäkkčene. Napíšu mäkké i namiesto ypsilonu.

Damián: „Pri písaní mi hlásky skáču jedna cez druhú. Ja sa potom neviem sústrediť na pravopis.“

Dyslektici si zamieňajú podobné písmená.

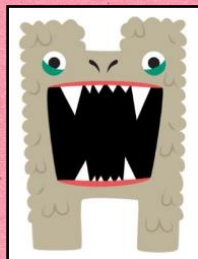
Napríklad **b** vymenia za **p** alebo za **d**, či **m** za **n**.

Damián: „Najväčšie potvory sú tie písmená, ktoré sa na seba podobajú. Tie sa stále vymieňajú a nechcú sa nechať správne napísať.“

Dyslektici pri čítaní zabúdajú na bodky.

Damián: „Keď čítam, tak sa sústredím na jednotlivé slová, že často zabudnem spraviť prestávku tam, kde je bodka.“

Dyslektici zamieňajú slová, ktoré podobne vyzerajú.

Damián: „Občas prečítam namiesto jedného slova niečo trochu iné. Napríklad slovo autobus prečítam ako auto.“

Všimol si si niektorý z prejavov u seba aj ty?

Vyfarbi svojou obľúbenou farbou prázdne krúžky pri tých prejavoch, ktoré na sebe pozoruješ. Pomôže ti to uvedomiť si, s čím máš pri čítaní a písaní problém.

Potvory hlásky však nie sú jediným mojím problémom.

Moje ťažkosti pri čítaní a písaní vplývajú aj na iné časti môjho života.

Napríklad takto:

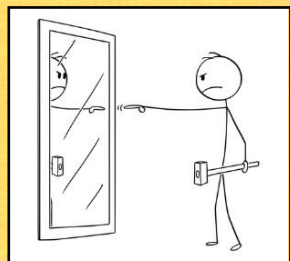
„Často sa mi smejú, že neviem čítať a písať!“

Dyslektici majú pre svoje ťažkosti často **horšie výsledky** v škole. Môžu byť preto **terčom posmechu** svojich rovesníkov.

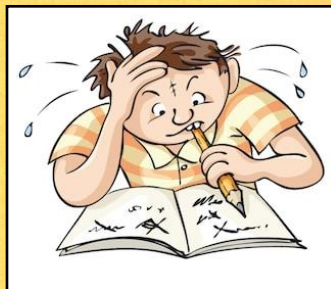
„Niekedy si myslím, že som horší ako ostatní!“

Dyslektici majú problém s učením, preto si môžu myslieť, že sú **horší alebo hlúpejší** než druhí ľudia. A pritom to vôbec **nie je pravda**.

„Keďže mi čítanie veľmi nejde, nemám rád knihy a nerád sa učím!“

Dyslektici majú často **zlé skúsenosti** s učením. Aj napriek snahe majú zlé výsledky. A v dôsledku toho sa neradi učia alebo čítajú.

Aj keď obyvatelia Krajiny hlások nie sú zlí, občas si robia z Damiána srandu, lebo jeho problémom s čítaním a písaním nerozumejú. Damián sa však nevzdáva a trpezlivo im svoje ťažkosti vysvetľuje. Po celej Krajine hlások napríklad vylepil takéto plagáty:

VÝMYSLY A PRAVDY O DYSLEXII:

1. Dyslektici nie sú takí múdri ako ostatní.

Deti s dyslexiou sú rovnako múdre ako iné deti. Horšie známky v škole nemajú preto, že sú nešikovné, ale preto, že majú problém s čítaním a písaním.

2. Dyslektici iba zle vidia.

Dyslektici často pri čítaní a písaní komolia slová a prehadzujú písmená, ale nie je to preto, že majú problém so zrakom.

3. Dyslektici sú leniví.

Dyslektici nemajú zlé známky kvôli tomu, že sa im nechce pracovať, ale preto, že sa im ťažšie číta a píše.

4. Dyslektici sa málo snažia.

Práve naopak. Na to, aby dyslektici dosahovali rovnaké výsledky ako ich spolužiaci, musia vynaložiť ešte viac úsilia.

5. Z dyslexie deti časom vyrastú.

Dyslexia ľudí sprevádza celý život. Problémy s čítaním a písaním často trvajú až do dospelosti, aj keď sa môžu časom zlepšovať.

ČO SA DÁ S DYSLEXIOU ROBIŤ?

Damián dlho nevedel, ako sa so svojimi problémami s čítaním a písaním vyrovnáť. Bol na svoju dyslexiu úplne sám.

Potom mu však múdri ľudia poradili, že predsa len sú spôsoby, ako si s dyslexiou poradiť.

Napríklad tieto:

Damián: „S dyslexiou ti môže pomôcť logopedička alebo logopéd.“

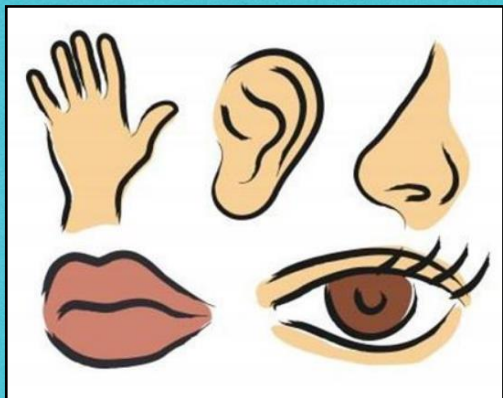
Logopéd pomáha ľuďom, ktorí majú rôzne problémy s rečou. Deti s dyslexiou chodia na logopédiu, kde sa v čítaní a písaní zlepšujú. Dôležité však je na svojich schopnostiach pracovať aj doma každý deň aspoň chvíľu – tak bude logopedická terapia účinnejšia.

Damián: „Keď mám na čítanie a písanie viac času, lepšie sa mi darí.“

Deti s dyslexiou môžu písať diktáty a testy v škole dlhšie ako ich spolužiaci. Tento čas navyše im umožňuje lepšie pracovať a môžu tak získať lepšie známky.

Damián: „Pri učení sa nových vecí mi pomáha, keď zapojím viaceré zmysly – niečo si prečítam, niečo si pozriem na obrázku či videu, niečo si vypočujem, niečo si ohmatám.“

Zapojenie viacerých zmyslov (zrak, chuť, čuch, hmat, sluch) pri učení môže dyslektikom pomôcť lepšie si zapamätať nové informácie.

Damián: „Pani logopedička ma učí, akým spôsobom sa mám učiť.“

Učiť sa nie je vôbec ľahké. Najmä pre dyslektikov je dôležité poznať rôzne spôsoby, akými si môžu učenie sa uľahčiť. To ich môže naučiť pani logopedička.

Pracovať na ťažkostiach v čítaní a písaní nie je ľahké. Vyžaduje si to veľa dlhého a náročného tréningu.

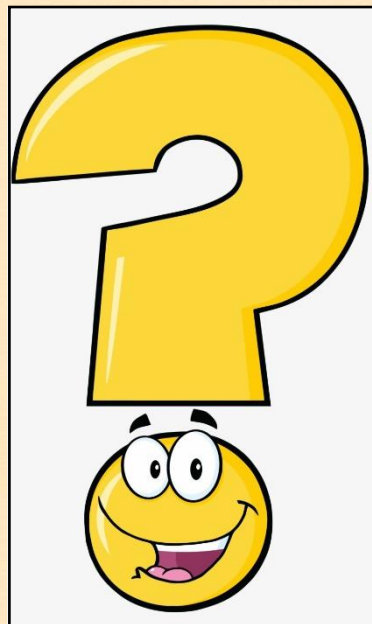
Ale stojí to za to a prináša to výsledky.

Damián a všetci obyvatelia Krajiny hlások ti držia palce!

ČO NOVÉ SI SA DOZVEDEL O DYSLEXII?

V tomto kvíze si môžeš preveriť vedomosti, ktoré si sa o dyslexii naučil:

1. Dyslektici majú ťažkosti s:
 - a. bicyklovaním a plávaním.
 - b. počítaním a rysovaním.
 - c. čítaním a písaním.
2. Dedičná porucha znamená, že:
 - a. sa rodičia rozhodnú, že ju darujú svojim deťom.
 - b. sa často vyskytuje u viacerých členov rodiny.
 - c. stojí veľa peňazí.
3. Jedným z prejavov dyslexie je:
 - a. pomalé čítanie.
 - b. falošný spev.
 - c. škaredé písmo.
4. Dyslektikovi môže pri učení pomôcť, keď:
 - a. sa učí v prírode.
 - b. sa učí viacerými zmyslami naraz (zrak, sluch, hmat).
 - c. si robí pri učení veľa prestávok.

(Správne odpovede: 1c, 2b, 3a, 4b)

ZDROJE:

1. MIKULAJOVÁ, M. 2016. Špecifické poruchy učenia. In KEREKRÉTIOVÁ, A. et al. *Logopédia*. Bratislava : Vydavateľstvo Univerzity Komenského v Bratislave, 2016. s. 195 – 212. ISBN 978-80-223-4165-3.
2. <http://detskarec.sk/poruchy-ucenia-x>
3. <https://www.youtube.com/watch?v=quJWU2iRYrQ>